

FNV-Campagneleider Sarah Dobbe:
“Samen kunnen we het tij in de zorg keren”

Campagneleider verpleeg- en verzorgingshuizen en thuiszorg Sarah Dobbe kijkt trots terug op een roerige periode. Een periode waarin de FNV, zorgmedewerkers én senioren hun stem lieten horen en verdere uitholling van de zorg wisten te stuiten. “In 2017 wordt het tijd voor de race omhoog.”

Elke dag staan er verhalen in de krant over schrijnende situaties in de zorg. Waarom ben je toch trots en optimistisch?

“Omdat we met onze vakbondsmacht veel bereikt hebben. In 2015 kregen we te maken met gigantische bezuinigingen. Verzorgingshuizen gingen dicht, omdat ouderen langer zelfstandig moesten blijven wonen. Tegelijkertijd werd de thuiszorg afgebroken. Veel ouderen vielen tussen wal en schip en kregen niet langer de zorg die ze nodig hebben.

Als je nagaat welke bezuinigingen we hebben weten terug te draaien, mag je best trots zijn. In december 2015 hebben we in het kader van de campagne ‘Red de zorg’ met kabinet en gemeenten een akkoord gesloten waarmee anderhalf miljard aan bezuinigingen in de verzorging, verpleging en thuiszorg is teruggedraaid. Op de thuiszorg wordt nu nog 20 procent bezuinigd in plaats van 80. De verpleeghuiszorg krijgt er in plaats van een half miljard in te leveren, 210 miljoen bij. Dat zijn belangrijke resultaten.”

Hoe is dat resultaat binnengesleept?

“Samen is het sleutelwoord. Zorg is namelijk van iedereen. Samen met werknemers, cliënten en ouderen hebben we al in een vroeg stadium van ons laten horen. In 2013 brachten we duizenden mensen op de been tijdens een grote manifestatie in Den Haag tegen de aangekondigde - snoeiharde - bezuinigingen. Op 1 mei 2015, dag van de arbeid, zijn we de campagne en de Volkspetitie ‘Red de zorg’ gestart. Binnen no time hadden we 300.000 steunbetuigingen, ons aanvankelijke einddoel. De demonstratie in september tegen de uitholling van de ouderenzorg in Amsterdam heeft de petitie nóg meer kracht bijgezet. Uiteindelijk werden het een miljoen handtekeningen. Die enorme steun resulteerde in een akkoord met staatssecretaris Van Rijn eind 2015. Dat is wat een sterke vakbond is: samen sterker staan en het verschil maken.”

Veel senioren wisten het afgelopen jaar de FNV te vinden omdat zij niet langer of minder recht hadden op thuiszorg. Is dat nu beter geregeld?

“Verbeteringen komen in zicht. Het is misgegaan toen gemeenten in 2015 de regie over de Wmo kregen en verantwoordelijk werden voor de thuiszorg. Met fors minder geld. Veel gemeenten zijn, in strijd met de wet, extra gaan korten op de uren thuiszorg of schaften deze voorziening compleet af. Dat is compleet doorgeschoten. Ik was geschokt toen eind november bekend werd dat gemeenten in 2015 1,2 miljard aan zorggeld op de plank hebben laten liggen. Zorggeld moet aan zorg worden besteed. Kwetsbare mensen hebben recht op zorg die ze nodig hebben.

Om gemeenten onder druk te zetten hebben we in het hele land actie gevoerd. Samen met werknemers en ouderen. Elk uur zorg is namelijk ook een uur werk. Medewerkers in de zorg

vinden het verschrikkelijk dat ze niet de zorg kunnen leveren die nodig is. En zorgvragers vinden het ontluisterend dat ze om zorg moeten bedelen.

Onze juristen hebben cliënten geholpen met bezwaar aantekenen en met juridische procedures. Ook hebben we actieve leden tot Wmo-consulenten opgeleid. Hoewel de Centrale Raad van Beroep gemeenten afgelopen voorjaar heeft verordonneerd mensen de thuiszorg te geven waar ze recht op hebben, lappen veel gemeenten die uitspraak aan hun laars. In september hebben we na uitvoerig onderzoek moeten concluderen dat driekwart van de gemeenten zich niet aan de wet houdt en onterecht kort op thuiszorg.”

Wat is daar tegen te doen?

“Wij blijven gemeenten juridisch bestoken. En samen met onze actieve leden en vakbondsmacht ze waar nodig onder druk zetten. Maar de overheid zal de gemeenten op dit vlak ook echt moeten terugfluiten.”

De thuiszorg lijkt een wild westsector waar faillissementen en ontslagen aan de orde van de dag zijn. De klant moet maar zien wie er elke keer op de stoep staat. Komt er ooit rust?

“Daar heb ik goede hoop op. In het akkoord van eind 2015 hebben we namelijk óók afgesproken dat gemeenten minimumtarieven moeten hanteren. Die wet ligt nu bij de Tweede Kamer. Als gemeenten straks verplicht zijn fatsoenlijke tarieven te betalen, worden thuiszorgbedrijven minder afgeknepen en komt een einde aan de loondump en de zzp-constructies. En de faillissementen. Dit is een pervers gevolg van marktwerking: cliënten en werknemers zijn de dupe van die race naar beneden.”

Is marktwerking in de (thuis)zorg aan banden te leggen?

“Als we er samen voor gaan en heel hard onze stem laten horen, kan dat. Marktwerking en zorg gaan niet samen. Zorg is mensenwerk. De goedkoopste aanbieder krijgt nu de aanbesteding, kwaliteit is geen prioriteit. Oudere en medewerker betalen de prijs. Marktwerking heeft tot uitholling van de zorg geleid.”

Is het volgens jou mogelijk de zorg weer in een opwaartse spiraal te krijgen?

“Dat kan! Ten eerste moet er een einde komen aan al dat bezuinigen. Mensen hebben recht op zorg en dat kost nou eenmaal wat. Daarnaast vraagt goede zorg om geschoolde vakmensen. Voldoende vakmensen. Het is pijnlijk dat zorgmedewerkers nauwelijks hun drijfveer kunnen verwezenlijken: goed voor mensen zorgen. In het akkoord hebben we afgesproken dat er een personele bezettingsnorm voor verpleeg- en verzorgingshuizen gaat komen, zodat duidelijk is hoeveel mensen minimaal waar op de werkvloer nodig zijn. Dan krijgen mensen de aandacht en zorg die ze nodig hebben. Ondanks dit politieke besluit, liggen werkgevers nu dwars. Dat kan echt niet, afspraak is afspraak.”

2017?

“Ik ga 2017 echt hoopvol en strijdbaar tegemoet. Ik ben ervan overtuigd dat we als vakbond en brede maatschappelijke beweging het tij verder kunnen keren. Als je ziet hoeveel steun we krijgen, weet ik hoe belangrijk dit is. Wat mij betreft mag het een hete winter worden.”

